

Reactie op PFZW Informatiepakket voor de pensioenbijeenkoms op 22 juni 2021

M. Pikaart, 22-6-2021 versie met minimale correctie

PFZW heeft op 15 juni een informatiepakket rondgemaild aan een aantal sociale partners die actief zijn in de zorgsectoren maar die niet vertegenwoordigd zijn in het bestuur. Dit informatiepakket is bedoeld om hen te informeren over de argumenten voor een 'voorlopige werkhypothese' van PFZW voor het NPC en voor invaren. PFZW wil deze werkhypothese meegeven aan de nog op te richten CAP, de Commissie Arbeidsvoorwaarde Pensioen, waarvoor PFZW de sociale partners die nu het bestuur vormen heeft uitgenodigd.¹

AVV heeft de volgende opmerkingen op dit informatiepakket.

1. PFZW benoemt vrijwel uitsluitend de voordelen van het NPC terwijl het de nadelen niet benoemt. Voorbeelden hiervan zijn:
 - a. Op p 3 *Het spreidingsmechanisme*. Daarvan vermeldt PFZW uitsluitend dat hiermee de hoogte van de pensioenuitkering niet te veel schommelt. PFZW vermeldt niet dat er ook keerzijden aan zitten: een complexere regeling, dus een hogere kans op fouten, en het gaat ten koste van de pensioenen van jongeren.
 - b. Op p 3 *De solidariteitsreserve*. Daarvan vermeldt PFZW alleen dat die in goede tijden wordt opgebouwd en in slechte tijden wordt gebruikt. PFZW vermeldt niet hoe het vooraf wil gaan bepalen wat goede of slechte tijden zijn. In het verleden is er vaak geïndexeerd omdat men de tijden goed genoeg vond. Dat daarna heel slechte tijden kwamen met tien jaar lang geen indexatie, heeft PFZW zich blijkbaar niet gerealiseerd. Deze onrealistische verwachting van PFZW heeft de pensioenen niet beter maar slechter gemaakt. PFZW vermeldt evenmin dat de solidariteitsreserve de administratie complexer maakt. Rendementen moeten toegerekend worden en de reserve moet met alle uitdelingsmechanismen bijgehouden worden. Daarnaast kunnen meevallers ook gedempt worden vanuit de solidariteitsreserve. Ook dat vermeldt PFZW niet.
 - c. Op p 3 *Meer dan 100% beleggen in aandelen mogelijk (niet verplicht)*. PFZW vermeldt niet dat meer dan 100% beleggen in aandelen neerkomt op beleggen met geleend geld. Dick Boeijen, de actuaris van PFZW, heeft zelf bij een PFZW-presentatie op 2 juli 2020 gesteld dat je dat als individu sowieso nooit moet doen. PFZW vermeldt niet waarom PFZW wel iets moet doen wat je als individu nooit zou moeten doen. PFZW vermeldt evenmin wat PFZW bedoelt met '*niet verplicht*'. PFZW besluit in het NPC over de beleggingen, dus als het besluit meer dan 100% in aandelen te gaan beleggen, dan is dat voor jongeren wel degelijk verplicht.
 - d. Op p 3 *Verplichtstelling stevig onderbouwd*. PFZW vermeldt niet dat juist de huidige verplichtstelling volgens diverse deskundigen op gespannen voet staat met het Europese recht, en dat met de richting die het Europees Hof van Justitie aangeeft, de WVP een veel betere invulling zou zijn.²
 - e. Op p 3 *Leeftijdsafhankelijk risico en rendement, spreidingsmechanisme en solidariteitsreserve*. PFZW schrijft hier positieve eigenschappen aan toe. PFZW benoemt niet dat de regeling ook complexer wordt, en dus foutgevoeliger en duurder. Wat PFZW

¹ Mogelijk worden aan werkgeverszijde wel partijen toegelaten die niet in het bestuur zijn vertegenwoordigd, aan vakbondszijde lijkt dit evenwel niet te zullen gebeuren.

² Zie <https://avv.nu/pensioen/pensioenstudie-naar-verplichtstelling-via-de-wet-avv>

- evenmin benoemt is dat het fonds ex-ante (ws voor een periode van meerdere jaren) het collectieve beleggingsbeleid en de toedelingsmechanismen voor de rendementen zal bepalen. Ex-post kan dit zorgen voor een afwijking voor cohorten t.o.v. het risicoprofiel, omdat het collectieve beleggingsbeleid dan onvoldoende bij bepaalde cohorten aansluit.
2. Daar waar PFZW eigenschappen van het NPC benoemt die PFZW zelf tot voor kort als uiterst ongewenst zag worden die nu niet genoemd.
 - a. Op p 3 *Variabele pensioenuitkering*. PFZW vermeldt niet dat het altijd als argument voor het huidige onhoudbare stelsel aanvoerde 'dat je dan als deelnemer zekerheid hebt over je uitkering, en onze deelnemers hechten zeer aan zekerheid'.
 - b. PFZW kwantificeert de verwachte winst van de solidariteitsreserve niet.
 3. PFZW benoemt alleen de nadelen³ van de WVP en niet de voordelen.
 - a. Op p 3 wordt van de verbeterde premiereregeling alleen maar gezegd dat het een '*individuele pensioenpot*' is. Er wordt niet vermeld dat er nog steeds veel solidariteit in zit: tussen werkgevers in de zorg omdat ze allemaal mee doen, bijvoorbeeld tussen werknemers omdat ze het risico op arbeidsongeschiktheid, op vroegtijdig overlijden en op lang leven delen.
 - b. PFZW benoemt niet dat de WVP regeling eenvoudiger en transparanter is en dus goedkoper, robuuster en begrijpelijker voor de deelnemer. Bij WVP zal geen ingewikkelde toelichting meer nodig zijn over de toerekening van het rendement vanuit beschermingsrendement, aan de solidariteitsreserve, aan het spreidingsmechanisme én aan het overrendement.
 - c. PFZW meldt dat je bij WVP een beleggingsbeleid kunt kiezen dat aansluit bij het individu en dus in lijn zal zijn met het risicoprofiel van het individu. PFZW vermeldt niet dat recent onderzoek juist daar veel van verwacht: '*Welvaartswinst van leeftijdsdifferentiatie in beleggingen lijkt aanzienlijk te zijn*'.⁴
 - d. PFZW benoemt niet dat de individuele vrijheid bij de WVP deelnemers de mogelijkheid geeft om hun pensioen desgewenst uit de fossiele sector te onttrekken, uit de tabaksindustrie, de wapenindustrie of nog andere sectoren. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat deelnemers het als onprettig ervaren dat zij niet zelf kunnen beslissen over het gebruik van hun pensioenvermogen voor dergelijke sectoren.
 - e. PFZW kwantificeert de verwachte winst van een op individu toegespitst beleggingsbeleid (en vergelijkt die ook niet met de verwachte winst van de solidariteitsreserve). Uit diverse onderzoeken blijkt dat een beleggingsbeleid dat aansluit bij de risicovoorkeur van deelnemers welvaartswinst oplevert, en die zou vergeleken moeten worden met de verwachte welvaartswinst uit de solidariteitsbuffer.⁵
 4. Daar waar PFZW eigenschappen van de WVP benoemt die PFZW tot voor kort als uiterst gewenst zag worden die nu niet genoemd.
 - a. Op p 3 *Individuele keuze voor vaste of variabele pensioenuitkering*. Er wordt niet vermeld dat PFZW altijd als argument voor het huidige onhoudbare stelsel aanvoerde 'dat je dan als deelnemer zekerheid hebt over je uitkering, en onze deelnemers hechten zeer aan zekerheid'.
 5. PFZW benoemt vrijwel uitsluitend voordelen van het invaren.

³ Soms worden ze in dit PFZW pamflet niet als nadeel benoemd maar zijn ze in de reguliere PFZW communicatie regelmatig als zodanig benoemd, zodat de deelnemer snel die connectie zal maken.

⁴ Uit Pensioenakkoord: implicaties voor pensioenfondsen en voor hun beleggingsbeleid, presentatie Netspar door prof. TH. Nijman, jan. 2020.

⁵ <https://www.pensioenproinsights.nl/nl/nieuws/beleggingsbeleid-meer-in-lijn-met-risicohouding-levert-welvaartswinst-op> .

- a. Op p 4 bij de voordelen van invaren: *'een hoger verwacht pensioen'*. Een hogere verwachting bij beleggingen is het gevolg van hogere verwachte rendementen en dus van hogere risico's. PFZW benoemt dat hogere risico niet.
 - b. PFZW stelt dat invaren door de eenvoud in uitvoering *'minder kosten en risico's'* kent. PFZW benoemt niet dat aan het invaarproces ook kosten en risico's verbonden zijn, en dat er mogelijk compensatiekosten gemaakt gaan worden.
 - c. PFZW benoemt het *'niet doorbreken van de risicodeling binnen het pensioenfonds'* als voordeel. PFZW vermeldt niet dat die risicodeling niet voor alle leeftijdscohorten gunstig uitpakt of heeft uitgekapt.
6. PFZW benoemt vrijwel uitsluitend de nadelen van niet-invaren.
 - a. PFZW stelt over niet-invaren, op p 4 : *'ook de pensioenadministratie wordt complexer, en dus duurder. En een duurder pensioen is een lager pensioen. Want elke euro die opgaat aan kosten, kan niet worden uitgekeerd.'* En even verderop als voordeel van invaren: *'minder kosten en risico's'*. PFZW vermeldt niet dat bij de keus voor niet-invaren de hervorming van de huidige regelingen sneller zou kunnen plaatsvinden.
 7. PFZW is bij het kiezen van argumenten weinig consequent. Zo stelt PFZW dat de eenvoudigere communicatie en de eenvoudigere administratie van het invaren tot lagere kosten leidt en daardoor een hoger pensioen oplevert. PFZW vermeldt dit niet bij de WPV als voordeel (ten opzichte van het NPC), terwijl ook daar dezelfde argumentatie tot lagere kosten en dus tot een hoger pensioen leidt (dan zonder de complexe administratie van het NPC).
 8. Daarnaast is de informatie die PFZW geeft over sociale partners eenzijdig en daardoor op onderdelen misleidend.⁶ In algemene zin spreekt PFZW over sociale partners, terwijl het vrijwel steeds refereert naar die sociale partners die ook het bestuur van PFZW vormen. Op sommige plekken doet PFZW voorkomen alsof alle sociale partners vertegenwoordigd zijn, terwijl ze dat niet zijn . Zo stelt PFZW op p. 4: *'deze commissie, met vertegenwoordigers namens sociale partners (...)'* Hier moet staan: *'met vertegenwoordigers van die sociale partners die reeds in het bestuur zijn vertegenwoordigd'*. Bevreemdend is ook dat PFZW de CAP reeds met een voorkeursvariant opzadelt terwijl de CAP nog niet eens is begonnen.
 9. PFZW heeft het besluit genomen om de besluitvorming over de regeling niet meer bij PFZW te houden maar aan sociale partners te geven. Aansluitend heeft PFZW kennelijk besloten om daarvoor alleen de sociale partners te kiezen die reeds in het bestuur zijn vertegenwoordigd. PFZW onderbouwt niet of nauwelijks waarom het de sociale partners die niet in het bestuur zijn vertegenwoordigd niet uitnodigt om tot de CAP toe te treden.
 10. Over de zogenoemde 'zeven waarden' op pagina 4 meldt PFZW vooral veel open deuren. Een daarvan luidt *'stabiele premie en uitkering dient de economie'*. Iets soortgelijks was ook altijd een argument dat PFZW gebruikte voor het huidige onhoudbare stelsel. Immers, bij een toegezegde uitkeringsregeling is de uitkering stabiel (althans op papier) en fluctueert de premie. Bij een toegezegde premieregeling is dat in beginsel andersom. PFZW maakt niet duidelijk wat het gaat doen als de uitkeringen onder een bepaald (vooraf gedefinieerd) niveau zakken. Uit eerder uitlatingen van PFZW kan opgemaakt worden dat in zo'n geval toch de premie om hoog moet (hetgeen logisch is). Anders gezegd: de stabiliteit van premie en uitkering kan PFZW niet hardmaken.

⁶ AVV heeft eerder een klacht ingediend tegen PFZW wegens misleidende reclame en die gewonnen: <https://www.reclamecode.nl/uitspraken/resultaten/financiele-dienstverlening-2016-00392/163552/> . Vanwege de korte tijd tussen het toesturen van de informatie door PFZW (op 15 juni) en de informatiesessie (op 22 juni) acht AVV het nu niet effectief wederom een klacht in te dienen.

11. Wat er verder ook gezegd kan worden van deze zeven waarden, alle zeven waarden kunnen net zo goed gerealiseerd worden in de WVP, met uitzondering van het delen van solidariteit tussen generaties, althans tussen gepensioneerden en actieven.
12. PFZW verzwijgt dat uit het eigen onderzoek onder de deelnemers, zoals gepresenteerd tijdens de ontbijtsessie op 9 juni, bleek dat deelnemers vaker kiezen voor een regeling met vrijheid in de beleggingen en in het type uitkering dan voor een met een buffer.
13. De wetgeving is er nog niet, laat staan lagere regelgeving. Desalniettemin heeft PFZW al een voorkeurskeuze gemaakt. Indien deze voorkeurskeuze de WVP zou zijn, zou dat nog te billijken zijn omdat de wetgeving daarvoor reeds vrijwel bekend is. Voor NPC daarentegen is er nog veel onduidelijk. Niet te begrijpen valt hoe PFZW tot deze keus heeft kunnen komen.

Conclusie

PFZW schetst een eenzijdig beeld van de keus tussen WVP en NPC. De informatie is op onderdelen zelfs misleidend. De keuzes van de eigen deelnemers worden genegeerd.

Oproep

AVV roept PFZW op de discussie te voeren met alle betrokkenen, en deze ook voor de CAP uit te nodigen, en niet uitsluitend met degenen die reeds bestuurlijk in het PFZW bestuur zijn vertegenwoordigd.

AVV roept PFZW op de discussie zuiver te houden en niet op voorhand en met eenzijdige en deels misleidende argumentatie te sturen op de kennelijk door PFZW gewenste uitkomsten.